

بسم الله الرحمن الرحيم
از حکمت های حضرت امیرمؤمنان صلوات الله و سلامه علیه
در محضر آیت الله استاد محمد شجاعی (مد ظله العالی)

« يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يُحْصِيَ عَلَى نَفْسِهِ مَسَاوِيَهَا فِي الدِّينِ وَالرَّأْيِ وَالْأَخْلَاقِ وَالْأَدَبِ لِيَجْمَعَ ذَلِكَ فِي صَدْرِهِ أَوْ فِي كِتَابٍ وَيَعْمَلَ فِي إِدَائِهَا »

کسی که عاقل باشد باید این چنین برنامه ای داشته باشد برای خود، بدی های خود را برای خود بشمارد، احصاء کند، بدی هایی که در دین دارد، بدی هایی که در نظر و رأی و اظهار نظر کردن، دارد، بدی هایی که در اخلاق دارد، بدی هایی که در ادب با خدا و خلق، حضرات انبیاء و اولیاء دارد، همه اشکالات و نقایص در خصوص این مسائل را احصاء کند پیش خود و سینه خود، نزد خود جمع کند چه بدی هایی دارد؛ و اگر می بیند ممکن است فراموش شود در یک نوشته ای و دفتری بنویسد؛ آن وقت اینها را که شمرد و جمع کرد در سینه اش یا در دفتری نوشت، بعد شروع کند به سعی و عمل و زایل کردن آن بدی ها. در این باب کار کند تا آن اشکالات و بدی ها را از خود برطرف نماید.

این کار برای همه ما و شما لازم است و تا حالا نکرده ایم؛ اگر کسی بخواهد خود را اصلاح کند، توجیه نکند، خود را فریب ندهد؛ اگر این سعی و تلاش را علی الاتصال داشته باشد و متصل گرفتاریها و بدی های خود را به یاد بیاورد و سعی کند آنها را برطرف کند، طبعاً از بین می رود و آنوقت انسان اصلاح می شود.

از خدا توفیق بخواهید این کار را شروع کنید؛ کار عاقلان آنها که عقلشان خوب کار می کند، این است. یک روز و دو روز نیست، متصل باید صورت گیرد؛ چون انسان در هر بررسی، بدی های جدیدی از خودش را متوجه می شود. ممکن است در یک بررسی بخشی را متوجه شود و خیلی را نه، در دفعه دوم چیزهای جدیدی می فهمد و احصاء می کند و برطرف می کند و باز در بررسی های بعدی ... این راه و روش کسانی است که خود را می خواهند اصلاح کنند.

ادب با خدا و اوصیاء و انبیاء و با مخلوق؛ با خدا بودن همیشه آداب دارد؛ با خدا صحبت کردن، راز و نیاز کردن آداب دارد، با حضرات اولیاء و معصومین صلوات الله علیهم اجمعین، زیارت کردن، خطابات، آداب دارد. با بندگان خدا هم همینطور، هر شخصی و مؤمنی یک آدابی در برابر برادران ایمانی دارد؛ با فقراء مؤمنین، با مؤمنین جاهل، با مؤمنین گناهکار، همه آداب دارد؛ آدابی با راهنمایان دینی دارد، مرشدان دینی و ولی مرشد صالح، اینها همه آداب خاص خود را دارد.

از خدا جوییم توفیق ادب بی ادب محروم ماند از لطف رب

همتی داشتید، خواستید راه عاقلان را طی کنید، این را بصورت جدی عمل کنید و این موقوف است به یک علم و شناخت محکم از راه و روشی که خدای متعال در این ابواب فرموده است.